

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЛЕКА ПРОМИШЛЕНОСТ „РАЙНА КНЯГИНЯ”
гр. Хасково, ул. „Добруджа” № 79, тел.038 / 62 24 72, e-mail: info-2601035@edu.mon.bg

Утвърждавам:
Директор: Траяна Николова

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

УЧЕБНА 2023 / 2024 ГОДИНА

ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за намаляване дела на ранно напускане на Професионална гимназия по лека промишленост „Райна Княгиня“ град Хасково е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи, с Решение №373 на Министерски съвет от 05.07 2017 година, относно „Създаване на Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст“ и е съобразена с целите в сферата на средното образование.

Програмата конкретизира ключови мерки в политиката за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и на преждевременното напускане на училище.

Програмата конкретизира конкретните мерки и участието на училището според „Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.“

Програмата е съобразена и с целите на Програмата, разработена от РУО – Хасково и определените приоритети на областно ниво.

Програмата е разработена на основата на проекта на Министерството на образованието и науката на двугодишен План за изпълнение на стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система.

Програмата представлява:

- SWOT анализ – определяне на рисковите групи ученици, застрашени от отпадане в на Професионална гимназия по лека промишленост „Райна Княгиня“ град Хасково и

прилагане на мерки, свързани с превенцията, работещи по отношение на справянето с риска от отпадане от училище.

- Дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване на мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование – използване на интерактивни методи на преподаване, повишаване на квалификацията на учителите, превръщането на училището в желана територия – подобряване на материално-техническата база, включване на учениците в извънкласни форми, проекти, приоритети, дефинирани в Стратегията за развитие на училището, Годишен план на училището и План за квалификация на педагогическите кадри.
- Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране на ползите от образованието.
- Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УЧИЛИЩЕТО

Професионална гимназия по лека промишленост „Райна Княгиня“ град Хасково е гимназия с дългогодишна история и традиции в обучението на ученици. В гимназията се обучават ученици от различни етноси – българи, турци, роми, българомохамедани, разпределени в 1 паралелки дневна форма на обучение. Училището разполага с отлична материално-техническа база, квалифицирани кадри, доказали своя професионализъм през годините. Професионална гимназия по лека промишленост „Райна Княгиня“ се е наложила в образователното поле и чрез многобройните си участия в национални програми и проекти.

ОСНОВНИ ПРИЧИНИ ЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ:

- **ИКОНОМИЧЕСКИ ПРИЧИНИ** – безработицата, ниските доходи, понижен жизнен стандарт и бедността поставят много от децата и учениците в условия, водещи до риск от отпадане от училище. В резултат на финансовите и икономическите затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес.
- **СОЦИАЛНИ ПРИЧИНИ** – родителската незаинтересованост, противоречия в семейството и околната среда, конфликти, напрежение и кризи в семейството, негативно въздействие на домашната среда върху учениците, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца и ученици в риск от извършване на противообществени прояви, ученици с поведение, което е трудно или е в конфликт със закона, домашно насилие, незачитане на правото на избор на децата, налагането на строги наказания са едни от най-често срещаните причини, водещи до преждевременно напускане на училище.
- **ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПРИЧИНИ** – Тези причини обхващат голям кръг проблеми-трудности в усвояването на учебното съдържание. Образователните причини са свързани със създадените навици за учене, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация, а също така и качеството на учебниците. Големият брой отсъствия, липсата на достатъчно ефективна система за контрол върху начина на воденето и отчитането им.

- **ЕТНОКУЛТУРНИ ПРИЧИНИ** – Етнокултурното многообразие в съвременната българска образователна система се изразява в специфични етнически, религиозни и езикови измерения. Силно действащите вътрешно-групови норми и натискът по етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи, предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на училище – отсъствие на познавателна мотивация, ниска степен на готовност за училище, липса на мотивация на родителите за получаване на образование от децата им, сключването на ранни бракове и други.
- **ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПРИЧИНИ** – недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система.
- **ПРИЧИНИ СВЪРЗАНИ СЪС ЗДРАВНИЯ СТАТУС** – В контекстът на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специфични образователни потребности в общообразователните училища. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

За преодоляване на възникнали проблеми, гимназията осъществява гъвкава и ефективна политика с цел разгръщане на личния потенциал на всяко дете съобразно неговите нужди, потребности и интереси. Предвидени са дейности за разнообразяване и подобряване на методите, похватите и средствата за работа – традиционни и иновативни, като обогатяване на инструментариума за работа с учениците, стимулиране и оценка на напредъка на ученика в учебно-възпитателния процес, участие на ученици и техните родители от различни етноси в училищни и извънучилищни дейности.

През изминалите години се наблюдава увеличаване процента на учениците, заминали за чужбина, поради социални причини – заминаване на цялото семейство поради безработица и ниски доходи. Между България и страните, към които е насочен основният емигрантски поток, липсва механизъм за обмен на данни и проследяване, каква част от учениците продължават обучението си в чужбина.

Най-голяма в процентно отношение е групата на учениците, прекъснали обучението си поради семейни причини. Тези причини обхващат широк кръг от проблеми – родителска незаинтересованост, противоречия и конфликти в семейството, отрицателно взаимодействие на семейната среда, ниско образование на родителите, бедност, етнокултурни традиции, ниска мотивация за учене. В това отношение ПГЛП“Райна Княгиня“ прилага различни мерки – системни разговори с родителите и учениците, организиране на извънкласни и извънучилищни дейности по програми и проекти, провеждане на ефективни консултации по различните учебни предмети, организиране на училищни тържества и приобщаване на учениците към училищната общност, провеждане на консултации с педагогическия съветник, картотекиране на проблемни ученици, дейности по кариерно ориентиране, работа на членовете на Обществения съвет с институциите.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Включване на училището в Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на ученици в задължителна училищна възраст.

2. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на ученици от идентифицираните рискови групи в гимназията.

ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Мерки за реализиране на политиките	Отговорник	Срок на изпълнение	Индикатори
Мерки за обхващане и задържане в образователната система на ученици в задължителна училищна възраст			
1. Включване на училището в Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на ученици в задължителна училищна възраст.			
1.1. Възлагане включването на педагогически специалисти в „екипите за обхват“ и осигуряване на участието на включените лица	Директор	септември 2023 г. - юни 2024 г.	Брой специалисти Брой участия в екипи
1.2. Съдействие – технически, административно и организационно на екипа за обхват, чийто район на обхват попада училището	Директор	септември 2023 г. – юни 2024г.	Брой оказани съдействия
1.3 Изготвяне на предложения до Дирекция „Социално подпомагане“ при установена нужда за предоставяне на помощ в натура на ученик, като се предлага вида на помощта съобразно идентифицираните потребности на ученика	Зам-директор, Участници в екипа, пед. съветник	септември 2023 г. – юни 2024 г.	Брой изготвени предложения
1.4 Ежемесечно до 15-то число информирани на кмета на общината за предходния месец за неосигурено задължително присъствие на учениците за повече от 5 учебни часа, по неуважителни причини с цел налагане на наказание на родителите по реда на чл. 347 от ЗПУО	Директор Класни ръководители, пед. съветник	септември 2023 г. – юни 2024 г. до 15-то число на всеки месец	Брой информации
1.5 Организация на изпълнението на дейностите от Механизма на ниво училище	Директор	септември 2023 г. – юни 2024г.	Брой дейности
1.6 Предоставяне необходимата информация на Началника на РУО за функционирането на Механизма	Директор Член екип	септември 2023 г. – юни 2024 г.	Брой информации
1.7 Въвеждане в информационната система за предучилищно и училищно образование информация за записаните в училище ученици	Зам-директор, пед. съветник	септември 2023 г. – юни 2024 г.	Брой записани ученици
Мерки за превенция на преждевременното напускане на училище то			
1. Осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление			

1.1 Разработване и изпълнение на политики в училището			
1.1.1. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците / ежемесечни справки, писма/	Директор Зам-директор	септември 2023 г. – юни 2024 г.	Брой отсъствия Брой преместени/напуснали ученици
1.1.2 Планиране и осъществяване контрол за редовното вписване на отсъствията в ЗДУД и подаване на данните за движение то на учениците	Директор Зам-директор	септември 2023 г. – юни 2024 г.	Брой извършени проверки
1.1.3 Планиране и осъществяване на контрола върху спазването на задълженията на класните ръководители и оценяване на рисковите фактори за отпадане на учениците – ученици с лоша дисциплина, слаб успех, отсъствия, набелязани мерки от класните ръководители	Директор Зам-директор, пед. съветник	септември 2023 г. – юни 2024 г.	Брой извършени проверки Брой и проверени лица
1.1.4 Изготвяне на регистър на учениците, застрашени от отпадане и мерки за работа с тях	Педагогически съветник	30.11. 2023 г.	Изготвен регистър Изготвени индивидуални карти
1.1.5 Работа по национални програми и проекти като мярка за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадащите ученици	Директор Кл. р-ли, пед. съветник	септември 2023 г. – юни 2024 г.	Брой програми/проекти
1.1.6 Организиране на извънкласни и извънучилищни дейности – групи по интереси , екскурзии	Ръководители групи	октомври 2023 г. – юни 2024г.	Брой групи / Обхванати ученици
1.1.7 Популяризиране на професионалното образование с цел повишаване на атрактивността му	Учители по специални предмети	октомври 2023 г. – юни 2024 г.	Брой обхванати ученици
2. Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всеки ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище			
2.1 Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждеременно напускане на училище	Директор	ноември 2023 г.	Брой обучени специалисти
2.2 Повишаване на атрактивността на преподавания материал чрез електронни уроци, интерактивни методи, визуализация и практическа насоченост	Учители	септември 2023 г. – юни 2024 г.	Брой извършени проверки Брой открити уроци
2.3 Осигуряване на ефективна комуникация за навременна идентификация и разрешаване на възникнали проблеми.	Кл. р-ли, Педагогически съветник	септември 2023 г.– юни 2024 г.	Брой проблемни ситуации Брой уведомления Брой помощници

Назначаване на помощник на учителя при идентифицирана необходимост			
2.4 Анализ на резултатите от обучението по отделните специалности и учебни предмети	ЗД	юли 2024 г.	Резултати от анализи
2.5 Анализ на движението на учениците и причини за напускането им	Пед. съветник	юли 2024 г.	Брой напуснали ученици Резултати от анализ
Политики за интервенция на преждевременното напускане на училище			
Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността			
1.1 Включване на родителската общност, повишаване на активността ѝ и сътрудничество с училищното ръководство	Директор	октомври 2023 г. - юни 2024 г.	Брой инициативи
1.2 Разчупване на стереотипа на провеждане на родителски срещи чрез презентации и други	Директор Класни ръководители	октомври 2023 г. февруари 2024 г. май 2024 г.	Брой срещи
1.3 Сътрудничество с различни организации – Социално подпомагане, Закрила на детето ДПС и др.	Директор Класни ръководители Педагогически съветник	септември 2023 г. - юни 2024 г.	Брой подадени информации
1.4 Кариерно ориентиране и консултиране в различни възрастови категории за мотивиране за продължаване на образованието и придобиване на квалификация	Педагогически съветник Учители-специалисти Външни консултанти	септември 2023 г. - юни 2024 г.	Брой срещи
2 Утвърждаване на индивидуално и групово наставничество			
2.1 Планиране на дейности в плана на класните ръководители, насочени към идентифициране на ученици в риск и индивидуалното им консултиране	Класни ръководители	30 09 2024 г.	Брой планирани дейности
2.2. Инициативи за подпомагане на ученици в риск от агресия	Класни ръководители Педагогически съветник	септември 2023 г. - юни 2024 г.	Брой инициативи
4 Политики за компенсиране на ефекта преждеременно напускане на училище			
1. Отчет на дейностите и мерките по програмата	Директор	февруари 2023 г. юли 2024 г.	Брой отчети

Изготвил:

Педагогически съветник:.....

Гергана Иванова